

Briselē, 2024. gada 27. maijā
(OR. en)

9225/24

COPS 209	SPACE 41
POLMIL 139	POLMAR 16
CIVCOM 107	TRANS 213
EUMC 197	PESCO 3
INDEF 24	FIN 477
HYBRID 58	CSC 321
DISINFO 60	CFSP/PESC 622
CYBER 133	CSDP/PSDC 284

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepri. dok. Nr.: ST 9223/24 COPS 207 POLMIL 137 CIVCOM 105 EUMC 195 INDEF 22
HYBRID 56 DISINFO 58 CYBER 131 SPACE 39 POLMAR 14 TRANS
211 PESCO 1 FIN 459 CFSP/PESC 620 CSDP/PSDC 282

Temats: Padomes secinājumi par ES drošību un aizsardzību

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par ES drošību un aizsardzību, kurus Padome
apstiprināja 2024. gada 27. maija sanāksmē.

Padomes secinājumi par ES drošību un aizsardzību**Ievads**

1. ES saskaras ar vēl nepieredzētu tādu apdraudējumu un izaicinājumu kombināciju, kuri bieži ir savstarpēji saistīti. Revizionistiskas lielvaras un autoritāri režīmi arvien vairāk izaicina noteikumos balstīto starptautisko kārtību, savukārt starptautiskā spriedze pieaug. Eiropā ir atgriezies karš. Neproprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kurš ir rupjš starptautisko tiesību pārkāpums, rada eksistenciālu apdraudējumu Eiropas drošībai. “Hamās” brutālie teroristu uzbrukumi Izraēlai un tiem sekojošais karš Gazā ir izraisījuši smagu humanitāro katastrofu un palielinājuši spiedi Tuvajos Austrumos. Šajā sakarā Padome atgādina Eiropadomes 2024. gada aprīļa secinājumus un joprojām pilnībā iestājas par to, ka tiek panākts tūlītējs pamiers, bez nosacījumiem tiek atbrīvoti visi ķīlnieki, kā arī plašā mērogā tiek nodrošināta netraucēta piekļuve humānajai palīdzībai palestīniešiem, kam tā ir vajadzīga. ES joprojām ir stingri apņēmusies panākt ilgstošu un ilgtspējīgu mieru, kura pamatā ir divu valstu risinājums. Ņemot vērā militāros apvērsumus un mūsu stratēģisko konkurentu arvien lielāku iejaukšanos Sāhelā, ES pielāgo savu drošības garanta lomu un savu civilo un militāro klātbūtni reģionā. Pastāvīga iesaiste būs nepieciešama attiecībā uz citām krīzēm un nestabilām situācijām, kurām bieži ir postoša humanitārā ietekme, piemēram, Rietumbalkānos, austrumu kaimiņreģionā, Melnās jūras reģionā, Dienvidkaukāzā, dienvidu kaimiņreģionā, Āfrikas ragā un Gvinejas līcī.

2. Kopš 2022. gada februārī sācies neprovocētais un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un pamatojoties uz Stratēģisko kompasu, kā arī 2022. gada marta Versaļas deklarāciju, ES kā drošības un aizsardzības aktora loma ir ievērojami pastiprināta. Padome atzinīgi vērtē panākto progresu, kas atspoguļots Augstā pārstāvja 2024. gada marta gada progresa ziņojumā par Stratēģiskā kompasa īstenošanu, un gaida apdraudējumu analīzes pārskatīšanu 2025. gadā. ES ir vēl vairāk jāpalielina sava aizsardzības gatavība un jāstiprina sava suverenitāte, īstenojot papildu centienus saskaņā ar Eiropadomes 2024. gada 21. un 22. marta secinājumiem un dalībvalstu kompetenci. Tai ir arī jāuzlabo sava civilā un militārā gatavība, ņemot vērā mainīgo drošības apdraudējumu ainu. Lai saglabātu mieru un stiprinātu tiesiskumu, Eiropas Savienībai, kad vien iespējams kopā ar partneriem, integrētā veidā ir vēl vairāk jāpastiprina centieni novērst krīzes un ātrāk uz tām reaģēt. Neskarot dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes un ņemot vērā visu dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses, Padome šodien vienojas par šādām piecām galvenajām prioritātēm nākamajam laikposmam, arī saistībā ar nākamo Stratēģisko programmu:

ES nelokāmais atbalsts Ukrainai

Drošības saistības

3. Padome atgādina, ka ES arvien nelokāmāk atbalsta Ukrainas neatkarību, suverenitāti un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās. Šajā sakarā ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās turpināt sniegt Ukrainai un tās iedzīvotājiem visu nepieciešamo politisko, finansiālo, ekonomisko, humanitāro, militāro un diplomātisko atbalstu tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un tik intensīvi, cik vajadzīgs. Šajā sakarā Padomes mērķis ir līdz jūnija beigām parakstīt ES drošības saistības attiecībā uz Ukrainu. Kopā ar divpusējiem nolīgumiem tās palīdzēs Ukrainai nākotnē aizstāvēties, pretoties destabilizācijas centieniem un atturēt agresijas aktus. ES drošības saistības veidos satvaru paredzamam, ilgtermiņa un ilgtspējīgam atbalstam Ukrainas drošībai un aizsardzībai, un tās būtu jāapsver holistiski. Padome arī uzsver, ka ir vajadzīga stratēģiska pieeja Melnās jūras reģionam.

4. Nesen izveidoto Ukrainas palīdzības fondu (*UAF*), kas ir daļa no Eiropas Miera mehānisma (EMM), arī turpmāk virzīs steidzamība un Ukrainas bruņoto spēku mainīgās vajadzības. Padome atzinīgi vērtē progresu attiecībā uz papildu tiesību aktiem nolūkā īstenot Ukrainas palīdzības fondu un citus palīdzības pasākumus EMM ietvaros saskaņā ar mehānisma īstenošanas noteikumiem. Padome arī atzinīgi vērtē progresu attiecībā uz projektiem tiesību aktiem par ārkārtas ieņēmumu, kas gūti no imobilizētajiem Krievijas aktīviem, novirzīšanu Ukrainas labā, jo īpaši nolūkā risināt tās visneatliekamākās militārās vajadzības, sevišķi ar EMM starpniecību.

Munīcija un pretgaisa aizsardzība

5. Turklāt Padome uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi paātrināti un intensīvāk piegādāt militāros materiālus, pamatojoties uz Ukrainas steidzamajām vajadzībām, sevišķi munīciju, jo īpaši artilērijas munīciju, raķetes, pretgaisa aizsardzības un artilērijas sistēmas un dronus, un vienlaikus turpināt apmierināt Ukrainas vidēja termiņa un ilgtermiņa vajadzības. Tā atzinīgi vērtē dalībvalstu nesenās iniciatīvas šajā sakarā un turpinās stimulēt turpmākas piegādes. Padome aicina dalībvalstis arī turpmāk tam, lai steidzami piegādātu Ukrainai vairāk munīcijas un raķešu, izmantot Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) un “vadošo valstu” pamatlīgumus.

6. Padome atzinīgi vērtē ES militārās palīdzības misijas (*EUMAM*) izcilo darbu, kura līdz 2024. gada vasaras beigām būs apmācījusi 60 000 Ukrainas karavīru. Misija koordinācijā ar partneriem turpinās reaģēt uz Ukrainas bruņoto spēku mainīgajām un steidzamajām vajadzībām. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē apmācības tvēruma paplašināšanu, iekļaujot tajā jūras un gaisa operacionālās telpas, un uzsver, ka ir svarīgi turpināt koncentrēties uz Ukrainas karavīru apmācības kvalitāti un viņu ieguldījumu operacionālas ietekmes panākšanā. Padome gaida drīzumā iesniedzamo misijas stratēģisko pārskatu, jo īpaši, ņemot vērā ar karu saistītās nerimstošās steidzamās vajadzības un vidēja termiņa un ilgtermiņa vajadzības, piemēram, Ukrainas aizsardzības nozares reformu. Padome arī atzinīgi vērtē Eiropas Savienības padomdevējas misijas (*EUAM*) Ukrainā pastiprināšanu, kas ļaus palielināt atbalstu Ukrainas tiesībaizsardzības iestādēm Ukrainas atbrīvotajās un piegulošajās teritorijās un atbalstu attiecīgām civilās drošības sektora reformām, arī saistībā ar tās pievienošanās Eiropas Savienībai procesu, kā arī Krievijas pastrādāto starptautisko noziegumu izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem.

Kopīgi atvēlēt vairāk līdzekļu un efektīvāk tos izmantot

7. Ņemot vērā, ka Eiropas kontinentā ir atgriezusies augstas intensitātes karadarbība, mums steidzami un plašā mērogā ir jānodrošina aizsardzības ražojumu pieejamība. Eiropas aizsardzības tehnoloģiskajai un industriālajai bāzei (*EDTIB*) ir jāspēj apmierināt dalībvalstu bruņoto spēku, kā arī vajadzības gadījumā partneru vajadzības. *EDTIB*, tostarp to veidojošajiem MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, palielinot savu ražošanas jaudu un gatavību, ir jāspēj attīstīt nākamās paaudzes, visprogresīvākās spējas un būt tehnoloģiskās inovācijas un konkurences līderpozīcijā daudzveidīgā vidē, izmantojot EAA kā platformu informācijas apmaiņai un dalībvalstu nostāju koordinēšanai.

Pārskatītajās spēju attīstības prioritātēs, par kurām panākta vienošanās 2023. gada novembrī, pievēršas visnepieciešamākajām un steidzamākajām pilna spektra spējām. Padome uzsver, ka šīs prioritātes ir svarīgākais atskaites punkts visām ES aizsardzības iniciatīvām un ar aizsardzību saistītām politikām un instrumentiem, kuri atbalsta kopdarbīgu plānošanu un plānošanu valstu un ES līmenī. Padome arī atzinīgi vērtē darbu, ko veic EAA Eiropas Aizsardzības inovācijas centrs sinerģijā ar Eiropas Komisijas ES aizsardzības inovācijas shēmu. Padome arī atzinīgi vērtē EAA 2024. gada ilgtermiņa pārskatu, kura pamatā ir Padomes 2023. gada 14. novembra norādījumi, un aicina to pilnībā īstenot. Šajā sakarā tā akcentē tajā ietverto politisko stimulu, atkārtoti uzsverot EAA lomu Eiropas spēju kopainā.

Atbilstīgi Stratēģiskajam kompasam Padome atgādina par vēlmi uzlabot ES stratēģisko autonomiju un spēju sadarboties ar partneriem, lai aizsargātu savas vērtības un intereses. Drošības un aizsardzības jomā spēcīgāka un spējīgāka ES dos pozitīvu ieguldījumu globālajā un transatlantiskajā drošībā, un tā papildina NATO, kas joprojām ir savu locekļu kolektīvās aizsardzības pamats. Šajā sakarā Padome atgādina pamatprincipus, kas izklāstīti Līgumos, un tos, par kuriem vienojusies Eiropadome.

Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija

8. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir iesniegts Eiropas Komisijas un Augstā pārstāvja kopīgs paziņojums par jaunu Eiropas aizsardzības industriālo stratēģiju, un aicina koordinācijā ar dalībvalstīm virzīt uz priekšu visu darbu pie tās. Nozīmīgs solis ceļā uz stratēģijas īstenošanu ir tai pievienotā Eiropas Aizsardzības industrijas programma, ko ierosinājusi Komisija, un notiekošās sarunas par šo instrumentu būtu ātri jāturpina. Abiem dokumentiem būtu jāpievieno veidi, kā palielināt ES aizsardzības gatavību, vienlaikus tie papildinās esošos ES aizsardzības rīkus, instrumentus, struktūras un iniciatīvas un būs pilnīgā saskaņā ar tiem, izvairoties no nevajadzīgas dublēšanās.

9. ES aizsardzības gatavības palielināšanai un Savienības suverenitātes stiprināšanai būs vajadzīgi papildu centieni saskaņā ar dalībvalstu kompetencēm. Padome vienojas, ka ir vajadzīga spēcīga *EDTIB* un ka ir vairāk, efektīvāk un kopīgi jāinvestē, kas ir būtiski priekšnoteikumi. Tādēļ Padome:

- atgādina kopīgo apņemšanos būtiski palielināt aizsardzības izdevumus un kopā ieguldīt labāk un ātrāk, īstenojot Eiropadomes 2024. gada marta secinājumus, un mudina pastiprināt centienus investēt visā spēju dzīves ciklā un pamatojoties uz spēju attīstības prioritātēm, par kurām vienojušās dalībvalstis;
- atzīst, ka ir jāpalielina un jānodrošina aizsardzības ražojumu savlaicīga pieejamība, visā Savienībā izveidojot reaģētspējīgāku un noturīgāku *EDTIB*, kas spēj nodrošināt piegādes drošību, ņemot vērā dalībvalstu pašreizējos pasākumus, un, pamatojoties uz Versaļas deklarāciju un Stratēģisko kompasu, ir apņēmusies samazināt stratēģiskās atkarības;
- atgādina – lai atbalstītu ES aizsardzības gatavību, *EDTIB* ir vajadzīgi ievērojamas, ilgtspējīgas dalībvalstu un – neskarot nākamo daudzgadu finanšu shēmu – Savienības investīcijas;

- uzsver, cik svarīgs ir atbilstošs un konsekvents finansējums ES aizsardzības gatavībai;
- uzsver, ka ir jāuzlabo *EDTIB* piekļuve publiskajam un privātajam finansējumam. Jo īpaši tas attiecas uz MVU. Tā arī uzsver, ka ilgtspējīga finansējuma satvars nekavē aizsardzības nozares finansēšanu, un atzīst, ka aizsardzības industrija var arī sniegt būtiskus ekonomiskus ieguvumus un darbvietas un stimulēt inovāciju. Padome atzīmē Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas politiku svarīgo signalizēšanas funkciju un atgādina par Eiropadomes 2024. gada marta secinājumos tai pausto aicinājumu pielāgot savu politiku attiecībā uz aizdevumiem aizsardzības industrijai un savu pašreizējo divējāda lietojuma preču definīciju, vienlaikus nodrošinot savu finansēšanas spēju;
- atgādina Eiropadomes 2024. gada marta aicinājumu izskatīt visas iespējas mobilizēt finansējumu un līdz jūnijam ziņot par to.

10. Padome piekrīt, ka ES centieni panākt aizsardzības gatavību būtu jāatbalsta, arī izmantojot partnerības. Tā atbalsta sadarbības stiprināšanu, kas vedīs pie Ukrainas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes pakāpeniskas integrācijas *EDTIB*. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē pirmo ES un Ukrainas Aizsardzības industriju forumu, kas notika 2024. gada 6. maijā Briselē, un cer, ka Kijivā tiks atvērts inovācijas birojs. Tāpat Padome mudina EAA izskatīt iespēju pārskatīt tās administratīvo vienošanos ar Ukrainas Aizsardzības ministriju, tiklīdz apstākļi to ļaus. Turklāt Padome aicina savstarpēji izdevīgā veidā virzīt uz priekšu sadarbību ar NATO aizsardzības industrijas jautājumos, jo īpaši, uzlabojot sadarbību standartu īstenošanas jomā.

Pastāvīgā strukturētā sadarbība

11. Pastāvīgā strukturētā sadarbība (*PESCO*) ir centrālais satvars tam, lai padziļinātu aizsardzības sadarbību starp iesaistītajām dalībvalstīm ES līmenī, uzlabojot operacionālo gatavību un sadarbību, aizsardzības izdevumus un investīcijas, spēju attīstību un to bruņoto spēku ieguldījumu vissarežģītākajās misijās, kā arī palīdzot veidot kopīgu stratēģisko kultūru. Notiekošajam *PESCO* stratēģiskajam pārskatam, kurā pievēršas gan ciešākām saistībām, gan sadarbības projektiem, vajadzētu vest pie spēcīgākas, stratēģiskākas un efektīvākas *PESCO* pēc 2025. gada, kura atspoguļo drošības vides pasliktināšanos un veicina ES aizsardzības gatavību. Ambīciju saglabāšana, politiskās atbildības nodrošināšana un stratēģiskās komunikācijas uzlabošana, mūsu centienu koncentrēšana uz projektiem, ar kuriem pievēršas stratēģiski būtiskām spēju nepilnībām, un saskaņotības konsolidācija ar ES aizsardzības iniciatīvām un ar aizsardzību saistītām politikām un instrumentiem ļaus *PESCO* labāk reaģēt uz operacionālajām un spēju vajadzībām. Tas palīdzēs iesaistītajām dalībvalstīm uzlabot savu aizsardzības sadarbību un labāk kopīgi rīkoties gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.

Palielināt ES spēju rīkoties

Sarkanā jūra / Persijas līča reģions

12. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir sāкта *EUNAVFOR ASPIDES* – aizsardzības jūras drošības operācija ar stabilām pilnvarām, kuras mērķis ir palīdzēt aizsargāt starptautiskās tiesības, atjaunot kuģošanas brīvību un aizsargāt tirdzniecības kuģus un to jūrniekus Bābelmandeba šaurumā un Hormuzā, kā arī starptautiskajos ūdeņos Sarkanajā jūrā, Adenas līcī, Arābijas jūrā, Omānas līcī un Persijas līcī koordinācijā ar citiem jūras drošības aktoriem, jo īpaši *EUNAVFOR ATALANTA*, *EMASoH-Agenor* un *Operation Prosperity Guardian*. Tā atzinīgi vērtē *EUNAVFOR ASPIDES* pirmos operacionālos rezultātus un aicina dalībvalstis nodrošināt pietiekamu un ilgtspējīgu spēku veidošanu. Tā uzsver, cik svarīga ir pastāvīga un pastiprināta stratēģiskā komunikācija ar reģionāliem aktoriem un optimāla dalībvalstu darbību koordinācija, lai deeskalētu konfliktus un ilgtspējīgi nodrošinātu kuģošanas drošību un brīvību operācijas zonā.

13. Vairāk nekā desmit gadus ES ir ieguldījusi ievērojamus resursus un izvietojusi civilo un militāro personālu Sāhelas reģionā. Nesenās izmaiņas politiskajā un drošības situācijā ir ietekmējušas mūsu KDAP iesaisti. Neraugoties uz šiem izaicinājumiem, Padome uzsver, ka drošība un stabilitāte Sāhelā joprojām ir ES ilgtermiņa prioritāte. Tā uzsver, ka ir svarīgi pielāgot mūsu KDAP iesaisti reģionālās pieejas kontekstā, lai tā būtu elastīgāka un modulārāka, kā arī lai sniegtu pielāgotāku un vairāk uz pieprasījumu balstītu atbalstu, pamatojoties uz vietējām vajadzībām un pieprasījumiem, kā arī atbildību un pārskatatbildību. Padome atzinīgi vērtē nesen izveidoto civilmilitāro ES drošības un aizsardzības iniciatīvu Gvinejas līča Rietumāfrikas valstu atbalstam, kuras mērķis ir novērst plašākas ietekmes izplatīšanos no Sāhelas. Padome uzsver, cik svarīgi ir kopīgi radīt apstākļus ilgstošam mieram un stabilitātei, tostarp, reģionā veidojot vietējo politisko atbildību.

14. Padome atzinīgi vērtē visu civilo un militāro KDAP misiju un operāciju svarīgo darbu dažādās pasaules daļās. ES spēks ārējo konfliktu un krīžu novēršanā un risināšanā ir tās spēja apvienotā veidā izmantot gan militārus, gan civilus līdzekļus. Padome uzsver Rietumbalkānu reģiona stratēģisko nozīmi Eiropas stabilitātē, atkārtoti apstiprina, cik svarīgi ir stiprināt saiknes ar reģionu, pamatojoties uz kopīgām vērtībām, principiem un pieskaņošanos KĀDP, un atkārtoti pauž gatavību pievērsties iekšējiem un ārējiem drošības izaicinājumiem reģionā. Tā atzīst *EUFOR Althea* ieguldījumu drošā un aizsargātā vidē Bosnijā un Hercegovinā un reģionā, kā arī *EULEX Kosovo* stabilizācijas darbības. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos turpināt atbalstīt atgriešanos pie stabilitātes un drošības Irākā, izmantojot *EUAM Iraq*, un Lībijā, izmantojot *EUBAM Libya* un operāciju *EUNAVFOR MED IRINI*, tostarp tās galveno uzdevumu palīdzēt īstenot ANO ieroču embargo pret Lībiju, kā arī tās sekundāros uzdevumus. Tā arī uzsver, ka *EUNAVFOR MED IRINI*, vācot informāciju, palīdz graut cilvēku kontrabandas un tirdzniecības tīklu darbības modeli. Tā uzsver, ka *EUPOL COPPS* un *EUBAM Rafah* arī turpmāk būs svarīga loma Palestīniešu pašpārvaldes institucionālo spēju veidošanā, jo īpaši attiecībā uz civilo policiju, justīciju un robežu pārvaldību, kā daļai no plašākas vispārējas politiskas apņemšanās attiecībā uz divu valstu risinājumu un nākotnes Palestīnas valsts dzīvotspēju, par ko ES joprojām stingri iestājas.

Padome arī uzsver, ka ir vajadzīga elastība, lai vajadzības gadījumā abas misijas pielāgotu tā, ka tās apmierina turpmākās politiskās un drošības vajadzības. Padome atzinīgi vērtē pastiprināto KDAP ieguldījumu miera un drošības veicināšanā Mozambikā, izmantojot *EUTM Mozambique*, un Āfrikas ragā, izmantojot *EUCAP Somalia*, *EUTM Somalia* un *EUNAVFOR ATALANTA*, un uzteic tās ieguldījumu pirātisma novēršanā un Pasaules Pārtikas programmas un citu neaizsargātu kuģu aizsardzībā. Padome atkārtoti apliecina ES apņemšanos efektīvi mobilizēt visus savus rīkus un politikas reģionā, nodrošinot partneru pilnīgu atbildību.

15. Padome atzīst visu civilo KDAP misiju pieaugošo nozīmi mūsdienu ģeostatēģiskajā vidē kā unikālu politisku un operacionālu rīku Eiropas Savienībai, lai atbalstītu uzņēmējvalstis tās kaimiņreģionā un ārpus tā, un uzsver, ka ir jāstiprina to spējas un cilvēkresursi. Padome jo īpaši uzsver, ka 2023. gadā ātri tika sāкта ES misija Armēnijā un ES partnerības misija Moldovas Republikā, kuras abas ir pielāgojamas attiecīgajām drošības situācijām un apdraudējumiem, kā arī uzņēmējvalstu un to iedzīvotāju pieaugošajām vajadzībām. Padome uzsver *EUMM Georgia* pastāvīgo svarīgo darbu, kas joprojām ir nozīmīgs stabilizācijas faktors valstī.

16. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgs ir EMM kā globāls instruments mūsu KĀDP/KDAP mērķu atbalstam, kurš ļauj sniegt mērķorientētu militāru un aizsardzības palīdzību, reaģējot uz partnervalstu vajadzībām.
17. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta Eiropas Savienības cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pienācīgas pārbaudes politika attiecībā uz drošības sektora atbalstu trešām personām, un aicina visus iesaistītos aktorus to ātri un pilnībā īstenot. Padome mudina pastiprināt centienus, lai sasniegtu mērķus sieviešu, miera un drošības jomā, un atzinīgi vērtē atjaunoto apņemšanos veicināt programmu bērnu un bruņotu konfliktu (*CAAC*) jomā, tostarp pārskatīt kontrolsarakstu *CAAC* integrēšanai KDAP misijās un operācijās.
18. Padome atzinīgi vērtē pašreizējos centienus operacionalizēt 2022. gada ES stabilizācijas koncepciju, izmantojot visus attiecīgos EĀDD, Komisijas dienestu un dalībvalstu instrumentus saskaņā ar integrēto pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm.

19. Padome uzsver, cik svarīgi ir līdz 2025. gadam pilnībā operacionalizēt ES ātrās izvēršanas spējas (ES *RDC*). Tā aicina dalībvalstis šajā nolūkā pastāvīgi ieguldīt savus spēkus un spējas. Tā šodien apstiprina divus atlikušos vispārējos operatīvos scenārijus (miera iedibināšana, konfliktu novēršana / spēju veidošana). Padome atzīmē, ka pēc tam, kad būs izstrādāti turpmākie ārkārtas rīcības plānošanas dokumenti, ES būs pieci svarīgākie scenāriji, lai pastāvīgi veiktu iepriekšēju plānošanu, kas ļautu ES efektīvi un ātrāk rīkoties. Iepriekšēja plānošana arī palīdzēs noteikt prasības attiecībā uz ES *RDC* un atvieglos politiskus lēmumus krīzes gadījumā. Tā uzsver, ka īpaši svarīgas ir regulāras vienību/apakšvienību mācības saistībā ar ES *RDC* nolūkā uzlabot to operatīvo gatavību un sadarbību. Šajā sakarā tā atzinīgi vērtē pirmās ES militārās vienību/apakšvienību mācības Spānijā 2023. gadā, gaida nākamās vienību/apakšvienību mācības Vācijā 2024. gada novembrī/decembrī un uzsver, ka ir svarīgi turpināt mācības 2025. gadā un pēc tam. Tā arī atgādina par apņemšanos paplašināt un pagarināt kopējo izmaksu tvērumu ES militārajām misijām un operācijām, mācībām un ES *RDC*, un gaida to operacionalizēšanu pēc iespējas drīz.

20. Padome aicina dalībvalstis un EĀDD turpināt darbu pie tā, lai līdz 2025. gadam panāktu Militārās plānošanas un īstenošanas centra (MPĪC) pilnīgas operatīvās spējas, jo īpaši, pastiprinot tā drošo sakaru un informācijas sistēmas un nodrošinot nepieciešamo personālu un finansējumu, lai MPĪC varētu plānot un veikt sarežģītas operācijas vairākās operacionālajās telpās, tostarp nelabvēlīgā operatīvajā vidē. Tā atgādina, ka, tiklīdz MPĪC būs pilnībā operacionāls, tas būtu jāuzskata par militāro misiju, operāciju, mācību un ES *RDC* vēlamāko vadības un kontroles struktūru. Attiecībā uz civilo KDAP Padome atgādina, ka ir svarīgi panākt progresu Civilās plānošanas un īstenošanas centra (CPĪC) organizatoriskajā reformā, un apņemas stiprināt CPĪC un veidot to par civilo operāciju štābu.

21. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīga Eiropas drošībai un aizsardzībai ir militārā mobilitāte, tostarp labi funkcionējošs tīkls. Tā aicina dalībvalstis steidzami īstenot militārās mobilitātes solījumu, kas izklāstīts šo secinājumu pielikumā. Šajā sakarā Padome piekrīt paātrināt lielu militāro spēku pārvietošanos īsā laikā Savienībā un ārpus tās, ievērojot saskaņotas valstu saistības un papildinājumā ar ES Militārās mobilitātes rīcības plānu 2.0 ¹. Tāpat Padome joprojām ir apņēmības pilna vēl vairāk stiprināt savstarpēji izdevīgo partnerību starp ES un NATO militārās mobilitātes jomā – trīs kopīgo deklarāciju (2016., 2018. un 2023. gada) satvarā, pilnībā ievērojot saskaņotos pamatprincipus, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju un ņemot vērā 360 grādu pieeju. Padome arī atzīst, ka militārās mobilitātes stiprināšanai ir vajadzīgi piemēroti resursi, investīcijas un centieni gan valstu, gan ES līmenī, pilnībā ievērojot dalībvalstu suverenitāti un neapsteidzot turpmākās sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu. Padome aicina EĀDD kopā ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem, EAA un *PESCO* projektiem koordinēt panāktā progresu regulāru izvērtēšanu, lai līdz 2026. gadam pilnībā un visaptveroši īstenotu militārās mobilitātes solījumu.

¹ 15047/22.

22. Padome atgādina par ES apņemšanos apliecināt savstarpēju palīdzību un solidaritāti gadījumā, ja pret kādu no dalībvalstīm tiek vērsta agresija. Tā vēlreiz norāda, ka ES turpinās ieguldīt tās savstarpējā palīdzībā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 7. punktu, kā arī solidaritātē saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 222. pantu, jo īpaši ar biežām mācībām. Tas neskar dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes. Saistības un sadarbība šajā jomā atbilst saistībām, kuras nosaka Ziemeļatlantijas Līguma organizācija, kas tām valstīm, kuras ir tās locekles, turpina būt to kolektīvās aizsardzības pamats un joprojām ir forums šīs aizsardzības īstenošanai.

Civilā KDAP

23. Padome atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti, lai uzlabotu civilās KDAP efektivitāti, īstenojot Civilās KDAP paktu 2023.–2027. gadam ², un gaida civilās KDAP pamatprincipus līdz 2024. gada beigām. Tā mudina dalībvalstis pastiprināt savus centienus nolūkā kopīgi palielināt norīkoto ekspertu skaitu civilajās KDAP misijās, tostarp, palielinot sieviešu līdzdalību civilajā KDAP. Tā atzinīgi vērtē pirmo ikgadējo civilo spēju konferenci un pirmo konferenci par cilvēkresursu kapacitātes veidošanu, kas abas notika 2024. gada aprīlī, un cer, ka 2024. gada otrajā pusē tiks izvirzīts ambiciozs mērķis spēju attīstīšanai civilo spēju attīstības procesa ietvaros. Padome atkārtoti uzsver, ka Ārlietu padomē ir vajadzīgas regulāras diskusijas par civilo KDAP.

² 9588/23.

Stiprināt ES noturību un nodrošināt piekļuvi stratēģiskajām jomām

Kiberdraudi un hibrīddraudi, ārvalstu īstenota informācijas manipulācija un iejaukšanās (FIMI)

24. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir stiprināt mūsu novēršanas, atklāšanas, atturēšanas, noturības un reaģēšanas spēju saistībā ar hibrīddraudiem, *FIMI*, kiberdraudiem un ļaunprātīgām darbībām, kas vērstas pret ES, tās dalībvalstīm un partneriem, turpinot izstrādāt īpašus instrumentus. Šajā sakarā Padome pauž gandarījumu par pārskatītajām kiberdiplomātijas rīkkopas ³ īstenošanas pamatnostādņēm un par ES hibrīddraudu novēršanas rīkkopas un ES rīkkopas ārvalstu īstenotas informācijas manipulācijas un iejaukšanās apkarošanai (*FIMI* rīkkopas) turpmāku īstenošanu. Tā aicina vēl vairāk racionalizēt un attīstīt šīs rīkkopas un mudina dalībvalstis un attiecīgos ES aktorus pilnībā izmantot esošo instrumentu un speciālo zināšanu potenciālu, tostarp vajadzības gadījumā papildinot esošos ierobežojošo pasākumu režīmus un izstrādājot jaunus ierobežojošus pasākumus, lai vērstos pret hibrīddarbībām un *FIMI*. Lai nodrošinātu uz izlūkdatiem balstītu situācijas apzināšanos un stratēģisko prognozēšanu, Padome atkārtoti uzsver, ka līdz 2025. gadam ir vēl vairāk jāstiprina ES vienotās izlūkdatu analīzes procedūra, uzlabojot tās resursus un spējas.

³ 10289/23.

25. Padome uzsver, ka ir vēl vairāk jāstiprina ES spēja vērsties pret ļaunprātīgu rīcību, jo īpaši, ņemot vērā gaidāmās Eiropas vēlēšanas, un aicina Augsto pārstāvi un Komisiju koordinācijā ar dalībvalstīm veicināt pilna spektra pieeju noturībai, reaģēšanai, konfliktu novēršanai, sadarbībai un stabilitātei kibertelpā, tostarp attiecīgā gadījumā proaktīvus aizsardzības pasākumus. Šajā sakarā Padome aicina Augsto pārstāvi līdz 2024. gada beigām nākt klajā ar koncepciju un ceļvedi ES Kiberaizsardzības koordinācijas centra (*EUCDCC*) izveidei 2025. gadā, lai uzlabotu koordināciju un sadarbību kiberaizsardzības jomā un izpētītu iespēju tā darbības jomā iekļaut informācijas vides un elektroniskās karadarbības jautājumus. Padome pauž gandarījumu par darbu, kas šajā sakarā veikts saistīto *PESCO* projektu ietvaros.

Turklāt Padome atzinīgi vērtē un mudina uz ciešu koordināciju ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai veicinātu informācijas un paraugprakses apmaiņu par *FIMI* draudu uzraudzību, izvērtēšanu un apkarošanu, tostarp G7 ātrās reaģēšanas mehānismā. Padome atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, KDAP misijas un operācijas aprīkojot ar īpašiem instrumentiem no *FIMI* rīkkopas, jo tas ievērojami uzlabos to noturību un efektivitāti cīņā pret *FIMI* draudiem, un uzsver spēcīgas stratēģiskās komunikācijas nozīmi. *FIMI* Informācijas apmaiņas un analīzes centra (*ISAC*) izveide ir nozīmīgs solis virzībā uz to, lai uzlabotu informācijas apmaiņu un sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un citiem līdzīgi domājošiem partneriem un to starpā.

26. Padome pauž gandarījumu par vienošanos attiecībā uz orientējošo satvaru hibrīddraudu novēršanas ātrās reaģēšanas vienību praktiskai izveidei. Tā kā šīs vienības ļaus mobilizēt attiecīgās speciālās zināšanas ES līmenī un vajadzības gadījumā īsā laikā, tās būs svarīgs instruments ES hibrīddraudu novēršanas rīkkopā, lai atbalstītu dalībvalstis, partnervalstis un KDAP misijas un operācijas to noturības pret hibrīddraudiem uzlabošanā un hibrīddraudu apkarošanā. Padome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošināt, lai šīs vienības pilnībā darbotos.

27. Padome atgādina, ka kosmosa sistēmas un pakalpojumi ir būtiski mūsu sabiedrības un ekonomikas funkcionēšanai, kā arī mūsu drošībai un aizsardzībai. Tā aicina Augsto pārstāvi un Komisiju ciešā koordinācijā ar dalībvalstīm ātri īstenot Kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir pabeigta pirmā ikgadējā klasificētā kosmosa apdraudējuma ainas analīze, kā arī martā notikušās mācības par reaģēšanu uz kosmosa apdraudējumu. Tā uzsver, ka ir vēl vairāk jāuzlabo ES reakcija uz kosmosa apdraudējumiem, un šajā nolūkā aicina Augsto pārstāvi iesniegt Padomei pārskatītu Padomes Lēmumu par sistēmu un pakalpojumu drošību saskaņā ar Savienības kosmosa programmu(-ām), kā arī priekšlikumu to grozīt, lai labāk atspoguļotu jauno kosmosa apdraudējuma ainu. Tas nodrošinās, ka, saskaroties ar kosmosa apdraudējumu, kas var ietekmēt Savienības drošību un aizsardzību, attiecīgos ES rīkus varēs mobilizēt savlaicīgi un koordinēti. Tajā pašā laikā ES pastiprinās centienus sadarboties ar partneriem, lai ANO kontekstā veicinātu tādu normu noteikšanu, kas paredz atbildīgu rīcību kosmosā visās ar kosmosu saistītajās darbībās, tādējādi būtiski veicinot drošību kosmosā, kā arī nodrošinot stabilu, drošu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu miermīlīgiem mērķiem.

Atgādinot, ka kosmosa operacionālās telpas apzināšana ir suverēna prerogatīva, Padome atzinīgi vērtē attiecīgo dalībvalstu centienus šajā jomā apmainīties ar informāciju ar ES. Tā mudina kopīgi attīstīt papildu īpašas spējas, kas dalībvalstīm vajadzīgas kosmosa operacionālās telpas apzināšanai, un atkārtoti pauž atbalstu ES kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības spēju stiprināšanai. Padome arī uzsver būtisko lomu, kāda, atbalstot ES un tās dalībvalstu autonomu lēmumu pieņemšanu, ir ES *SatCen*, un atzinīgi vērtē Augstā pārstāvja un dalībvalstu pašreizējos centienus stiprināt ES *SatCen*, lai palielinātu mūsu autonomās ģeotelpiskās izlūkošanas spējas, kā norādīts Stratēģiskajā kompāsā. Tā arī atzinīgi vērtē to, ka pašlaik tiek novērtēti iespējamie risinājumi, kā izveidot potenciālu jaunu ES Zemes novērošanas pakalpojumu valdības līmeņa lietotājiem, kurā tiktu ņemtas vērā esošās un plānotās spējas un iniciatīvas un kurš reaģētu uz apzinātajām vajadzībām, pamatojoties uz ES *SatCen* un ES Kosmosa programmas aģentūras speciālajām zināšanām un papildināmību starp šīm abām struktūrām. Padome arī uzsver, cik svarīgi ir droši sakari un satelītnavigācijas sistēmas, lai atbalstītu gan aizsardzības, gan civilo jomu.

Jūras telpa

28. ES turpina nostiprināt savu pozīciju kā spēcīgāks jūras drošības aktors saskaņā ar pārskatīto ES Jūras drošības stratēģiju (ESJDS) un tās rīcības plānu ⁴. Koordinēta klātbūtne jūrā (KKJ) nodrošina lielāku Eiropas jūrniecības klātbūtni un iesaisti Gvinejas līcī, kā arī Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā, sekmē jūras drošību ar kopīgu izpratni, analīzi un informāciju, kā arī veicina starptautiskās tiesības, jo īpaši *UNCLOS*. Padome atzinīgi vērtē progresu, kas panākts KKJ koncepcijas īstenošanā, aicina EĀDD ātri nākt klajā ar priekšlikumiem tās turpmākiem uzlabojumiem un piekrīt pagarināt KKJ pilnvaras līdz 2026. gada pavasarim attiecībā uz KKJ Gvinejas līcī un līdz 2025. gada pavasarim attiecībā uz KKJ Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā. Padome mudina Augsto pārstāvi un dalībvalstis turpināt organizēt jūras drošības mācības, tostarp ikgadējas dalībvalstu jūras spēku un krasta apsardzes mācības. Tā atzinīgi vērtē dalībvalstu un ES aģentūru dalību jūras drošības mācībās *MARSEC*, ko Spānija rīkoja 2024. gada maijā.

Gaisa telpa

29. Gaisa operacionālā telpa kļūst arvien pārslogotāka un apstrīdētāka. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē stratēģiskās pārdomas, kuru mērķis ir nodrošināt brīvu, drošu un aizsargātu Eiropas piekļuvi gaisa telpai un kuras notiek saskaņā ar Stratēģisko kompasu. Tā gaida priekšlikumu īpašai ES gaisa telpas stratēģijai drošības un aizsardzības jomā, lai to varētu pieņemt 2025. gadā.

⁴ 14280/23.

30. Padome aicina ātri īstenot kopīgo paziņojumu par klimata un drošības kopsakaru ⁵. Tas jo īpaši ietver agrīnās brīdināšanas un prognozēšanas spēju attīstīšanu, Klimata un aizsardzības atbalsta mehānisma izveidi, vides konsultantu izvietojumu visās KDAP misijās un operācijās līdz 2025. gadam un īpašās ES apmācības platformas pilnīgu īstenošanu. Padome aicina EĀDD kopā ar Komisiju pēc iespējas drīz ziņot par panākto progresu. Padome mudina pēc iespējas labāk izmantot ES aizsardzības spēju rīkus un instrumentus zaļās pārkārtošanās atbalstam. Tā atzinīgi vērtē dalībvalstu centienus izstrādāt valsts stratēģijas, lai sagatavotu savus bruņotos spēkus klimata pārmaiņām, un atzīst, ka ES Klimata un aizsardzības tīkls ir atsaucis platforma paraugprakses apmaiņai un sadarbības iespēju izpētei. Turklāt, ņemot vērā klimata pārmaiņu un vides degradācijas radīto ietekmi un riskus, Padome atzīst, ka bruņotajiem spēkiem ir jāveic atbilstoši klimatadaptācijas un klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumi. Padome atzīst, ka uzlabota energoefektivitāte un ilgtspēja samazina oglekļa pēdu, izmaksas, kā arī loģistikas slogu, vienlaikus uzlabojot operacionālo efektivitāti. Tā atzinīgi vērtē pašreizējos centienus, ko šajā sakarā veic ES Apspriežu forums par ilgtspējīgu enerģiju aizsardzības un drošības nozarē.

⁵ 11283/23.

Partnerību veidošana

31. Partnerības miera, drošības un aizsardzības jomā ir neaizstājams pīlārs ES centienos veicināt mieru un drošību visā pasaulē. ES ir pilnībā apņēmusies veicināt starptautisko sadarbību, uzturēt noteikumus balstītu starptautisko kārtību un stiprināt efektīvu multilaterālismu visos līmeņos – ar Apvienoto Nāciju Organizāciju kā centrālo elementu. Saskaņā ar Stratēģisko kompasu un iedibinātajām procedūrām ES turpinās stiprināt, padziļināt un paplašināt pielāgotas un savstarpēji izdevīgas partnerības ar divpusējiem un daudzpusējiem partneriem, pamatojoties uz kopīgām vērtībām un interesēm.
32. Padome arī pauž gandarījumu par ES un ANO Miera operāciju un krīzes pārvarēšanas stratēģiskās partnerības turpmāku stiprināšanu un kopīgo prioritāšu īstenošanu 2022.–2024. gadam ⁶. Gaidāmais ANO Nākotnes samits ir unikāla iespēja dot jaunu impulsu daudzpusējai sistēmai un nodrošināt, ka ANO ir piemērota nākotnei un arī vairāk atspoguļo mūsdienu pasauli un sabiedrību, tādējādi mazinot neuzticēšanos iestādēm un ANO dalībvalstu vidū. Padome atbalsta ANO ģenerāļsekretāra Jauno programmu mieram un gaida tās ieteikumus mūsu kolektīvās miera un drošības sistēmas uzlabošanai, lai labāk novērstu, pārvaldītu un atrisinātu konfliktus gan tradicionālajās, gan jaunajās jomās, kas atspoguļotas Nākotnes paktā. Tā atzinīgi vērtē darbu, kura mērķis ir turpināt attīstīt ANO un ES stratēģisko partnerību miera un drošības jomā, lai to pielāgotu jaunajai ģeopolitiskajai realitātei, tostarp nolūkā pieņemt jaunu prioritāšu kopumu 2025.–2027. gadam.

⁶ 5451/22.

33. Padome atkārtoti uzsver, ka ES stratēģiskā partnerība ar NATO, kuras pamatā ir spēcīga transatlantiskā saikne, ir būtiska eiroatlantiskajai drošībai un stabilitātei, kā to vēlreiz apliecināja Krievijas agresijas karš pret Ukrainu. Padome joprojām ir apņēmības pilna vēl vairāk stiprināt, padziļināt un paplašināt šo savstarpēji izdevīgo partnerību, izmantojot politisko dialogu un sadarbību trīs kopīgo deklarāciju (2016., 2018. un 2023. gada) satvarā un pilnībā ievērojot saskaņotos vadošos principus – pārredzamību, savstarpīgumu un iekļautību, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju un procedūras. Padome atzinīgi vērtē ievērojamo progresu, kas panākts visās jomās, tostarp attiecībā uz politisko dialogu, hibrīddraudu apkarošanu, kibernetisko drošību un aizsardzību, *FIMI*, noturību, militāro mobilitāti, mācībām, krīzes pārvarēšanas operācijām, kosmosu, klimatu un aizsardzību, jaunām un revolucionārām tehnoloģijām, sievietēm, mieru un drošību un partnerības spēju veidošanu.

34. Lai ES un NATO partnerību virzītu uz nākamo līmeni, Padome uzsver, ka līdz 2024. gada beigām ir jāatjaunina vienotais priekšlikumu kopums un jāizstrādā un jāpieņem jauns, visaptverošs un uz nākotni vērsts īstenošanas dokuments, kas aptver visu ES un NATO sadarbības spektru. Ņemot vērā pastiprināto sadarbību aizsardzības jomā, pieaugošo rezultātu saskanību starp attiecīgajiem aizsardzības plānošanas un spēju attīstības procesiem, kopīgo iepirkumu un Eiropas aizsardzības industriālās investīcijas, Padome aicina, izmantojot drošas sakaru sistēmas, tostarp klasificētu informāciju personāla līmenī, iekļaujošā un nediskriminējošā veidā pastiprināt sadarbību, koordināciju un netraucētu informācijas apmaiņu. Šajā sakarā tā uzsver, ka ir jāļauj personāla līmenī apmainīties ar klasificētu informāciju starp EAA un NATO, tostarp NATO Atbalsta un iepirkuma aģentūru (*NSPA*) un Aizsardzības inovāciju akseleratoru Ziemeļatlantijas reģionam (*DIANA*). Padome aicina EAA pirms šādas vienošanās noslēgšanas regulāri informēt dalībvalstis par panākto progresu. Padome raugās uz gaidāmo devīto progresu ziņojumu par vienoto priekšlikumu kopumu, ko kopīgi iesniegs Augstais pārstāvis un NATO ģenerālsekretārs.

35. Padome pauž gandarījumu par ES iesaisti konfliktu novēršanā un miera mediācijas procesā, kas ir būtisks aspekts saistībā ar ES globālo lomu miera un drošības veicināšanā. Šajā sakarā tā aicina ar vērienīgu rīcību stiprināt ES instrumentu kopumu, tostarp, sadarbojoties ar Apvienoto Nāciju Organizāciju un citiem daudzpusējiem partneriem, lai kopīgi strādātu kopīgu interešu jomās, jo efektīvam multilaterālismam arī turpmāk jābūt miera un drošības sadarbības stūrakmenim. Padome jo īpaši cer, ka saskaņā ar Stratēģisko kompasu tiks izstrādāts kopīgs īpašs ES un EDSO ceļvedis konfliktu novēršanai un krīžu pārvarēšanai.

Padome atzīst, ka ir ārkārtīgi svarīgi Eiropas Savienībai veidot vēl ciešāku un vērienīgāku partnerību ar Āfriku miera, drošības, pārvaldības un attīstības jomā, pamatojoties uz savstarpēji izdevīgām programmām, gūto pieredzi, ar Āfrikas partneriem kopīgām padziļinātām pārdomām par vietējām un reģionālām vajadzībām un izaicinājumiem, kā arī īpaši pielāgotiem, pakāpeniskiem un modulāriem risinājumiem.

Padome uzsver, ka drošība Tuvajos Austrumos, Ziemeļāfrikā un Eiropā ir savstarpēji cieši saistītas, un aicina pastiprināt sadarbību drošības un aizsardzības jomā ar reģionālajiem partneriem, tostarp Persijas līča sadarbības padomi.

36. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir turpināt attīstīt divpusēju sadarbību un īpašus drošības un aizsardzības dialogus, tostarp tematiskos dialogus. Tā jo īpaši atgādina, ka ir jāpastiprina sadarbība drošības un aizsardzības jomā ar transatlantiskajiem partneriem. Padome atgādina, ka ir svarīgi ar trešām valstīm veidot stratēģiskāku pieeju mieram, drošībai un aizsardzībai, stiprinot ES partnerības instrumentu kopumu un vienlaikus pilnībā iesaistot dalībvalstis. Šajā sakarā Padome uzsver jauno drošības un aizsardzības partnerības instrumentu un cer, ka tas tiks mērķtiecīgi un savstarpēji izdevīgā veidā īstenots. Šajā sakarā tā atzinīgi vērtē to, ka ir parakstītas drošības un aizsardzības partnerības ar Moldovas Republiku, un cer, ka tiks parakstītas vēl citas drošības un aizsardzības partnerības, sākot ar Norvēģiju. Pirmais Šūmana Drošības un aizsardzības forums 2023. gada martā piedāvāja unikālu platformu politiskā līmeņa viedokļu apmaiņai ar divpusējiem un daudzpusējiem partneriem par būtiskiem izaicinājumiem miera, drošības un aizsardzības jomā. Padome ar nepacietību gaida otro forumu, kas notiks 2024. gada 28. un 29. maijā.
-

Militārās mobilitātes solījums 2024. gadā

Padome atzīst, ka:

- ātra, efektīva un netraucēta militāro spēku pārvietošanās ir būtiska Eiropas drošībai un aizsardzībai, jo tādējādi ir iespējams uzticami un ātri reaģēt uz draudiem un problēmām visā Eiropā un ārpus tās. Tas tā ir arī ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) kontekstā un jo īpaši attiecībā uz ES ātrās izvēšanas spēju (ES *RDC*) īstenošanu, kā izklāstīts ES Stratēģiskajā kompāsā. Vienlīdz svarīgi tas ir saistībā ar valsts un daudznacionālām darbībām, jo īpaši NATO ietvaros;
- 2018. gada militārās mobilitātes solījums sniedza nozīmīgu ieguldījumu ES centienos militārās mobilitātes jomā. Tagad solījums ir jāatjauno, pamatojoties uz plašāku un vērienīgāku apņemšanos novērst atlikušās nepilnības un reaģēt uz arvien izteiktāku vajadzību pēc noturības un sagatavotības tādā ģeostratēģiskā vidē ES kaimiņos, kas kļūst aizvien problemātiskāka, jo īpaši pēc Krievijas sāktā agresijas kara pret Ukrainu, taču arī nesaistīti ar to, ņemot vērā 360 grādu pieeju;

- ir būtiski paātrināt pārvietošanos pa gaisu, sauszemi un jūru un palielināt vispārējo noturību, tostarp kiberjomā. Lai īsā laikā Eiropas Savienībā un ārpus tās pārvietotu lielus militāros spēkus, tostarp militāro personālu, to materiālus un ekipējumu, jau miera laikā ir vajadzīgi saskaņoti centieni ES un valstu līmenī. Šajā sakarā, kā izklāstīts arī Militārās mobilitātes rīcības plānā 2.0, ir ārkārtīgi svarīgi piemērot visas valdības un visas sabiedrības pieeju un savstarpēji pastiprinošā veidā veicināt lielāku sinerģiju starp civilajām un militārajām vajadzībām, jo īpaši no divējāda lietojuma perspektīvas;
- militārās mobilitātes stiprināšanai Eiropas Savienībā ir vajadzīgi atbilstīgi resursi un investīcijas gan valstu, gan ES līmenī, lai nodrošinātu spēku un ekipējuma ātru pārvietošanos, neskarot pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu un sarunas par turpmāko shēmu;
- dalībvalstu nacionālajām saistībām ir izšķiroša nozīme, lai sekmīgi sasniegtu kopīgo mērķi izveidot labi savienotu militārās mobilitātes tīklu, kura pamatā ir multimodāli transporta koridori un mezgli, tostarp loģistikas centri, ar saīsinātiem termiņiem, mazāk administratīviem šķēršļiem un ar noturīgām, kiberdrošām, labāk sagatavotām un ilgtspējīgām spējām;

- Militārās mobilitātes rīcības plāns 2.0 atbalsta dalībvalstis turpmāk izklāstīto saistību īstenošanā kopā ar EĀDD, Komisijas dienestiem, Eiropas Aizsardzības aģentūru un citām attiecīgām ES vienībām un aģentūrām. Turklāt *PESCO* projekti “Militārā mobilitāte” un “Loģistikas centru tīkls Eiropā un atbalsts operācijām” atvieglo dažu jaunu saistību īstenošanu;
- trešajā kopīgajā deklarācijā par ES un NATO sadarbību ir atzīti reāli sasniegumi militārās mobilitātes jomā, kā arī pausts aicinājums vēl vairāk stiprināt sadarbību šajā jomā. Saskaņotai un savstarpēji pastiprinošai pieejai ar NATO centieniem militārās mobilitātes jomā, pilnībā ievērojot ES un NATO partnerību reglamentējošos pamatprincipus, proti, iekļautību, pārredzamību, savstarpīgumu un lēmumu pieņemšanas autonomiju, ir būtiska nozīme, un tā ir abu organizāciju un visu dalībvalstu kopīgās interesēs. Ir ārkārtīgi svarīgi konkrētā un operatīvā veidā pastiprināt sadarbību, lai nodrošinātu, ka militārā mobilitāte joprojām ir viens no ES un NATO sadarbības “pamatvirzieniem”;
- trešo valstu dalība attiecīgos *PESCO* projektos turpina sniegt pievienoto vērtību, tostarp no transatlantiskās un ES un NATO perspektīvas, saskaņā ar nosacījumiem un principiem ⁷, par kuriem panākta vienošanās.

⁷ Padomes Lēmums (KĀDP) 2020/1639.

Tādēļ Padome atzinīgi vērtē dalībvalstu apņemšanos pēc iespējas drīz, bet ne vēlāk kā 2026. gadā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un procedūrām, atsevišķu dalībvalstu konstitucionālajām prasībām attiecībā uz to teritoriju un militāro pārvietošanos un pārvadājumiem, kā arī to drošības un aizsardzības politikas specifisko raksturu īstenot šādas darbības:

1. par prioritāti noteikt investīcijas divējāda lietojuma transporta infrastruktūrā, piemērojot “militārās prasības militārajai mobilitātei ES un ārpus tās”, lai steidzami pabeigtu ES prioritāro koridoru izveidi liela mēroga un īsā laikā izziņotas militārās pārvietošanās vajadzībām, ko kopīgi noteikušas Komisija un EĀDD, tostarp ES Militārais štābs, sadarbībā ar NATO, ņemot vērā 360 grādu pieeju. Īpaša prioritāte tiks piešķirta tām investīcijām divējāda lietojuma transporta infrastruktūrā, kuras ir paredzētas konkrētu militārās pārvietošanās šķēršļu novēršanai vai kurām citādi ir liela pievienotā vērtība militārā ziņā;
2. nodrošināt, stiprināt un pozicionēt nepieciešamo multimodālo transporta infrastruktūru un objektus, izmantojot satīklotu pieeju šajos koridoros, tostarp, pilnībā izmantojot attiecīgos *PESCO* projektus. Tas varētu attiekties, piemēram, uz loģistikas centriem un pieturvietām, konvoju atbalsta centriem, iekraušanas un izkraušanas infrastruktūru, degvielas atbalsta infrastruktūru utt.;

3. piešķirt pārrobežu pārvietošanās atļaujas ilgākais trīs darbdienu laikā, vienlaikus atzīstot, ka šā mērķa sasniegšanai ir jāpieliek ievērojamas pūles valsts līmenī, jo īpaši attiecībā uz lielgabarīta kravām un bīstamām precēm. Tāpēc dalībvalstis steidzami prioritārā kārtā veiks pasākumus, lai nodrošinātu, ka krīzes situācijās var sasniegt šo vērienīguma līmeni, tostarp saistībā ar ES *RDC*, kā arī lai veicinātu tematiskas vienību/apakšvienību mācības un teorētiskas mācības. Pasākumiem šā mērķa sasniegšanai cita starpā būtu jāietver “pastāvīgas” diplomātiskās atļaujas ES KDAP, kā arī NATO un citos valsts un daudznacionālos satvaros paredzētajām darbībām, jo īpaši, izmantojot vienošanās, kuru pamatā ir īpaši militārās mobilitātes koridori un procedūras, kā arī, ja iespējams, izstrādājot un piemērojot digitalizētas un saskaņotas procedūras. Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas izveidot daudzpusējus/divpusējus koordinācijas mehānismus ar mērķi vēl vairāk saskaņot un uzlabot procedūras galvenajos koridoros;
4. sekmēt centienus konsolidēt koordinācijas un sadarbības mehānismus. Šajā nolūkā, valsts līmenī izveidojot ministriju un aģentūru koordinācijas grupu atbilstīgi visas valdības pieejai, lai efektīvi uzlabotu informācijas plūsmas un pastiprinātu ikdienas koordināciju starp attiecīgām ministrijām, aģentūrām un (vietējām vai reģionālām) iestādēm, dalībvalstīm tiks nodrošināts konstruktīvs pamats. Turklāt valsts kontaktpunktu tīkls, kas izveidots ar *PESCO* projektu “Militārā mobilitāte”, nodrošinās pārrobežu pārvietošanās pieprasījumu ātru izskatīšanu un turpinās apmainīties ar paraugpraksi un gūto pieredzi, vienlaikus izvērtējot papildu uzdevumus 2024. gadā;

5. nodrošināt bruņoto spēku prioritāru piekļuvi attiecīgiem transporta veidiem, tīkliem un aktīviem, tostarp nepieciešamajai gaisa telpai, izmantojot arī ES tiesisko regulējumu, lai atbalstītu valstu centienus, jo īpaši krīzes un konfliktu situācijās un, ja iespējams, jau miera laikā, pilnībā ievērojot ES dalībvalstu suverenitāti pār savu teritoriju un valsts lēmumu pieņemšanas procesus saistībā ar militāro pārvietošanos. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jānodrošina nepieciešamo spēju pieejamība, cita starpā izveidojot stratēģiskas partnerības, tostarp kopīgas vai valsts iniciatīvas, jo īpaši pamatlīgumus ar civilā transporta pakalpojumu sniedzējiem;
6. mudināt dalībvalstis apmainīties ar informāciju un paraugpraksi par sadarbību stratēģiskos koridoros. To var panākt, piemēram, izmantojot attiecīgus *PESCO* projektus un Eiropas Aizsardzības aģentūru (EAA);
7. stiprināt vispārējo noturību visās jomās, kas saistītas ar transporta nozari, tostarp kibernetiskās drošības jomā. Konkrētam pasākumam būtu jāietver tas, ka valsts un ES līmeņa kibernetiskās drošības risku novērtējumos ņem vērā militārās mobilitātes aspektus, lai valsts līmenī uzlabotu divējāda lietojuma transporta sistēmu un pakalpojumu kibernetiskās drošības noturību;

8. atbalstīt un rīkot mācības, lai visās jomās pārbaudītu, kā darbojas pārrobežu militārā pārvietošanās, jo īpaši atļaujas, ar to saistītās vienošanās, procedūras un noteikumi, tostarp, izmantojot regulāras ES teorētiskās mācības militārās mobilitātes jomā, ES militārās vienību/apakšvienību mācības, kas saistītas arī ar ES *RDC*, vai attiecīgā gadījumā piedaloties citās daudznacionālās mācībās;
9. attīstīt nepieciešamās militārā transporta aizsardzības spējas, tostarp stratēģiskās pārvadājumu spējas, pamatojoties uz *CARD* konstatējumiem un 2023. gada ES spēju attīstības prioritātēm, jo īpaši prioritāti “Militārā mobilitāte”, atbilstīgi vienotu spēku principam.
10. Lai mazinātu esošo spēju nepietiekamību, kas attiecas uz militārā ekipējuma un personāla ātru izvietošanu, uzturēšanu un pārcelšanu ES un ārpus tās, dalībvalstis attiecīgā gadījumā izskatīs kopīgus strukturētus risinājumus attiecībā uz stratēģiskajām pārvadājumu spējām saistībā ar visiem transporta veidiem;

11. atbalstīt pašreizējās iniciatīvas, kuru mērķis ir digitalizēt ar militāro jomu saistītās muitas formalitātes, lai mazinātu administratīvo slogu karaspēka un materiālu pārvietošanai no Savienības muitas teritorijas un uz to. Šajā nolūkā ES dalībvalstis ir apņēmušās koordinācijā ar NATO pastiprināt sadarbību savā starpā un ar attiecīgām ieinteresētajām personām, jo īpaši EAA un Komisijas dienestiem, vienlaikus ievērojot visas valdības un visas sabiedrības pieeju;
12. veicināt sistemātisku saziņu ar iedzīvotājiem un pilsonisko sabiedrību, tostarp, izmantojot īpašas informācijas kampaņas, piemēram, saistībā ar (vienību/apakšvienību) mācībām, un iesaisti nolūkā vairojot informētību un izpratni par militārās mobilitātes nozīmību.
13. Strādājot pie centienu sinhronizācijas, dalībvalstis valsts līmenī nodrošinās ciešāku saskaņošanu starp attiecīgajām politikas jomām, doktrīnām un pamatnostādnēm, pilnībā izmantojot iespējas, kas izriet no dalības ES un NATO.

Padome arī atzinīgi vērtē dalībvalstu apņemšanos līdz 2024. gada beigām attiecīgi grozīt valsts plānus militārās mobilitātes jomā un reizi gadā atgriezīsies pie šā jautājuma, lai izvērtētu progresu.
